

GENTILE BELLİNİ FATİH SULTAN MEHMED'İN
RESMİNİ NASIL YAPMIŞTI

GIORGIO VASARI'den tercüme eden
Doçent SÜLEYMAN DİRvana

№. Bds No: 26104

№. Dk No: 26104

Giorgio Vasari 1511 de Arezzoda doğmuş, Michelangelo, Andrea del Sarto ve daha başkalarının talebeliğini yaptıktan sonra Floransa ve Romada bir çok güzel freskler, tablo ve binalar meydana getirmiştir. Kardinal Farnese ve arkadaşlarının teşvikile yazdığı "Renesans devrinin ressam, heykeltıraş ve mimarlarının tercümei halleri,, ilk defa 1550 de intişar etmiştir. (Mütercimim notu).

Venedikli ressam Jacopo Bellini (1440-1464) ve bilhassa iki oğlu, Gentile (1427-1507) ve Giovanni (1428-1516) nin şöhreti dünyaya yayılmaktaydı. O sıralarda bir elçi tarafından Türk sultanına da bir kaç tablo götürülmüş ve islâmiyette resmin yasak olmasına rağmen hünkâr bunları memnuniyetle kabul etmiş ve sanatkârın meharecini pek çok methettikten maada kendisini de görmek istemişti. Venedik senatosu Gentile Bellini'yi göndermeğe karar verdi. Bellini seyahate hazırlandı ve bir Venedik gemisile salimen İstanbula vâsıl olarak Signoria'nın maslahatgüzarı tarafından Fatihe takdim olundu. Hünkâr onu büyük bir zevkle kabul buyurdu ve çok iltifat etti. Bilhassa Bellini gayet zarif bir tablo takdim edince, sultan hayran kaldı; fânî bir insanda tabiatı bu kadar sadakatle taklit edebilecek ulûhiyetin bulunabilmesine hayret ediyordu. Bellini'nin İstanbula geldikten kısa bir müddet sonra yaptığı Sultan Mehmed'in portresi bir harika telâkki edildi. Meharetinin birçok nûmunelerini gören hükümdar günün birinde Belliniye kendi kendinin de resmini yapmaya cesareti olup olmadığını sordu. Bellini "elbette yapabilirim,, diye mukabele etti ve aynaya bakarak bir kaç gün zarfında kendi resmini o derece büyük bir benzerlikte yaptı ki, sanki canlıymış gibi duruyordu. Sultan portreyi görünce hayret içinde kaldı ve sanatkâra ilâhî bir ruhun refakat ettiğine kanaat getirdi ve hattâ, daha evvel de demiş olduğum gibi, Türkler için bu sanat yasak olmasaydı, Belliniyi hiçbir zaman yanından ayırmıyacaktı. Fakat günün birinde, belki halkın arasında hoşnutsuzluk çıkmasını istemediğinden, yahut ta herhangi başka bir sebeple onu çağırıtı, bütün yaptığı işler için teşekkürlerini bildirdi, onu mükemmel bir üstat olarak methetti ve nihayet kendisinden bir lütûf dilemesini, ne olursa olsun, bunun muhakkak tahakkuk ettirileceğini söyledi. Mütevazî ve dü-

rüst bir adam olan Gentile Bellini, vatani, muhteşem Venediğin şayanı hürmet senatosuna bir tavsiye mektubundan başka hiçbir şey istemedi. Bu arzusu en mükemmel bir şekilde yerine getirildikten sonra, zengin hediyeler ve şövalyelik payesile taltif edilmiş olarak huzurdan ayrıldı. Bir çok imtiyazlardan maada aldığı hediyeler arasında ikiyüz elli Scudi ağırlığında, türk tarzında işlenmiş, boyuna asılan altın bir zincir bulunuyordu. Bu gerdanlık e'lan vârisleri tarafından Venedikte muhafaza edilmektedir.

Gentile Bellini İstanbuldan ayrılıp selâmetli bir seyahatten sonra vatanına avdet edince, değil yalnız kardeşi, nerdeyse bütün şehir halkı tarafından büyük tezahürat ile karşılandı, zira Mehmedin onun sanatına karşı göstermiş olduğu itibardan dolayı herkes sevinç duymaktaydı. Huzurlarına çıktığı doç ve senatörler Bellini'yi pek mültefit karşıladılar ve çok methettiller. Arzû etmiş oldukları gibi imparatoru gayet memnun bıraktığı için sa-natkâra kaydı hayat şartile senede ikiyüz Scudilik maaş bağladılar.

ÇEKÜL KÜTÜPHANESİ	
DEMİRBAŞ NO.	ab 104
SINIFLAMA NO.	ab 104
BAĞIŞCI	M. 50207
GELİŞ TARİHİ	2007